

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నలవారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణాంతర్గత యుద్ధకొండస్య త్రింశద్దిన పాఠయణచీక్ష

ఇరవై ఐదవ రోజు పాఠయణ - 05.07.2021

స	కృ	దే	వ	ప్ర	ప	న్నా	య	త	వా	స్మి	తి	చ	యా	చ	తే
7	1	8	4	2	1	0	1	6	4	5	6	6	1	6	6

అ	భ	యం	స	ర్వ	భూ	తే	భ్యో	ద	దా	మ్యే	త	ద్వ	తం	మ	మ
0	4	1	7	4	4	6	1	8	8	1	6	2	6	5	5

పాఠయణం చేయవలసిన సర్గ : 01

సర్గల ఏడుస సంఖ్య

108వ సర్గ

పాఠయణ శ్లోకాల సంఖ్య

36 శ్లోకాలు

అథ సంకల్పః

అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, పద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, అనుగ్రహేణ, అస్మిన్, సర్వజగదుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థమ్, అపి చ, అతి శీఘ్రమేవ, విషూచికా క్రిమేః, వినాశనార్థం, కరోనా వ్యాధి జనితానాం, నానావిధానాం, సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయాది, సర్వోపద్రవాణాం, నివారణాయ, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానేన, నిరుహ్యమాణానాం, జపహెలామపారాయణ, ప్రవచనాదిరూపాణాం, నానావిధానాం, వేదోక్తకార్యక్రమాణామ్, అపి చ, సామాజిక, వైద్యకీయ, ఆర్థికసహాయాది రూపాణాం, బహుప్రకారాణాం, సేవా కార్యక్రమాణాం చ, ఇతోధిక, వీర్యవత్తాసిద్ధ్యర్థం, పూర్వోక్త, తత్తత్సేవారూపకర్తృణాం, తన్నిర్వాహకాణాం, తత్పురిపోషకాణాం చ, సర్వేషాం, శ్రీవేంకటేశ్వరానుగ్రహేణ, ఇతోధిక, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థమ్, అపి చ, తత్తత్సేవాకార్యక్రమ ద్వారా, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థం, భారతదేశస్య, శత్రుదురాక్రమణ, ఆర్థికమాంద్య, ప్రజాకల్లోలాది, సర్వపీడానివృత్త్యర్థం, విశేషతః, ఏతాదృశ, జగత్కళ్యాణకర, కార్యక్రమనిర్వహణశీలస్య, శ్రీమత్తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, ఇతోధిక, సర్వతోముఖాభివృద్ధి సిద్ధ్యర్థం, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, ప్రీత్యర్థం చ, అక్షరలక్షాత్మక, సీతాలక్ష్మణహనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుష్ఠాన, తర్పణ, హెలామపూర్వకం

సకృదేవ ప్రపన్నాయ, తవాస్మీతి చ యాచతే ।

అభయం సర్వభూతేభ్యః, దదామ్యేతద్వ్రతం మమ ॥

ఇత్యేతన్మంత్రాంతర్గత, కటపయాది, సంఖ్యాశాస్త్రానుసారం, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణాంతర్గత, యుద్ధకాండపారాయణం, తథా, శ్రీయోగవాశిష్ఠే, ఉత్పత్తిప్రకరణే, ఏకోనసప్తతితమసర్గ-పారాయణం చ, ఆచార్యముఖేన, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

***

శ్రీ రెఘుప్రార్థన

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే ।
రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।
రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీరెఘుచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

***

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే అష్టోత్తరశతతమస్కర్ణః

రామభద్ర మహేస్వాస రఘువీరస్యసోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

స రథం సారథిర్శ్చష్టః పరసైన్యప్రథర్షణమ్ ।

గంధర్వనగరాకారం సముచ్చితపతాకినమ్ ॥ 108.1 ॥ (2 సార్లు)

యుక్తం పరమసంపన్నైః వాజిభిర్లేమమాలిభిః ।

యుద్ధోపకరణైః పూర్ణం పతాకాధ్వజమాలినమ్ ॥ 108.2 ॥

గ్రసంతమివ చాకాశం నాదయంతం వసుంధరామ్ ।

ప్రణాశం పరసైన్యానాం స్వసైన్యానాం ప్రహర్షణమ్ ।

రావణస్య రథం క్షిప్రం చోదయామాస సారథిః ॥ 108.3 ॥

తమాపతంతం సహసా స్వనవంతం మహాస్వనమ్ ।

రథం రాక్షసరాజస్య నరరాజో దదర్శ హ ॥ 108.4 ॥

కృష్ణవాజినమాయుక్తం యుక్తం రౌద్రేణ వర్చసా ।

తడితృతాకాగహనం దర్శితేంద్రాయుధాయుధమ్ ॥ 108.5 ॥

శరధారా విముంచంతం ధారాసారమివాంబుదమ్ ।

తం దృష్ట్వా మేఘసంకాశమ్ ఆపతంతం రథం రిపోః ॥ 108.6 ॥

గిరేర్వజ్రాభిమృష్టస్య దీర్యతస్సదృశస్వనమ్ ।

విస్ఫారయన్తై వేగేన బాలచంద్రనతం ధనుః ॥ 108.7 ॥

ఉవాచ మాతలిం రామః సహస్రాక్షస్య సారథిమ్ ॥ 108.8 ॥

మాతలే పశ్య సంరబ్ధమ్ ఆపతంతం రథం రిపోః ॥ 108.9 ॥

యథాఽపసవ్యం పతతా వేగేన మహతా పునః ।

సమరే హంతుమాత్మానం తథా తేన కృతా మతిః ॥ 108.10 ॥

తదప్రమాదమాతిష్ఠన్ ప్రత్యుద్గచ్ఛ రథం రిపోః ।

విధ్వంసయితుమిచ్ఛామి వాయుర్మేఘమివోత్థితమ్ ॥ 108.11 ॥

అవిక్లబమసంభ్రాంతమ్ అవ్యగ్రహృదయేక్షణమ్ ।

రశ్మిసంచారనియతం ప్రచోదయ రథం ద్రుతమ్ ॥ 108.12 ॥

కామం న త్వం సమాధేయః పురందరరథోచితః ।

యుయుత్సురహమేకాగ్రః స్మారయే త్వాం న శిక్షయే ॥ 108.13 ॥

పరితుష్టస్య రామస్య తేన వాక్యేన మాతలిః ।

ప్రచోదయామాస రథం సురసారథిసత్తమః ॥ 108.14 ॥

అపసవ్యం తతః కుర్వన్ రావణస్య మహారథమ్ ।
 చక్రోత్తిష్టేన రజసా రావణం వ్యవధానయత్ ॥ 108.15 ॥
 తతః క్రుద్ధో దశగ్రీవః తామ్రవిస్ఫారితేక్షణః ।
 రథప్రతిముఖం రామం సాయకైరవధూనయత్ ॥ 108.16 ॥
 ధర్షణామర్షితో రామః ధైర్యం రోషేణ లంభయన్ ।
 జగ్రాహ సుమహావేగమ్ ఐంద్రం యుధి శరాసనమ్ ।
 శరాంశ్చ సుమహాతేజాః సూర్యరశ్మిసమప్రభాన్ ॥ 108.17 ॥
 తదోపోధం మహద్భుద్ధమ్ అన్యోన్యవధకాంక్షిణోః ।
 పరస్పరాభిముఖయోః దృష్టయోరివ సింహయోః ॥ 108.18 ॥
 తతో దేవాస్సగంధర్వాః సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః ।
 సమేయుర్వైరథం ద్రష్టుం రావణక్షయకాంక్షిణః ॥ 108.19 ॥
 సముత్పేతురథోత్పాతాః దారుణా రోమహర్షణాః ।
 రావణస్య వినాశాయ రాఘవస్య జయాయ చ ॥ 108.20 ॥
 వవర్ష రుధిరం దేవః రావణస్య రథోపరి ।
 వాతా మండలినస్తీక్ష్ణా హ్యపసవ్యం ప్రచక్రముః ॥ 108.21 ॥
 మహద్భుద్ధ్రకులం చాస్య భ్రమమాణం నభస్థలే ।
 యేన యేన రథో యాతి తేన తేన ప్రధావతి ॥ 108.22 ॥
 సంధ్యయా చావృతా లంకా జపాపుష్పనికాశయా ।
 దృశ్యతే సంప్రదీప్తేవ దివసేఽపి వసుంధరా ॥ 108.23 ॥
 సనిర్ఘాతా మహెలాల్కాశ్చ సంప్రచేరుర్మహోస్వనాః ।
 విషాదయంస్తే రక్షాంసి రావణస్య తదాఽహితాః ॥ 108.24 ॥
 రావణశ్చ యతస్తత్ర సంచచాల వసుంధరా ।
 రక్షసాం చ ప్రహరతాం గృహీతా ఇవ బాహవః ॥ 108.25 ॥
 తామ్రాః పీతాస్పితాశ్వేతాః పతితాస్సూర్యరశ్మయః ।
 దృశ్యంతే రావణస్యాంగే పర్వతస్యేవ ధాతవః ॥ 108.26 ॥
 గృధ్రైరనుగతాశ్చాస్య వమంత్యో జ్వలనం ముఖైః ।
 ప్రణేదుర్ముఖమీక్షంత్యః సంరబ్ధమశివం శివాః ॥ 108.27 ॥
 ప్రతికూలం వవౌ వాయుః రణే పాంసూన్ సమాకిరన్ ।
 తస్య రాక్షసరాజస్య కుర్వన్ దృష్టివిలోపనమ్ ॥ 108.28 ॥
 నిపేతురింద్రాశనయః సైన్యే చాస్య సమంతతః ।
 దుర్విషహ్యాస్వనా ఘోరాః వినా జలధరస్వనమ్ ॥ 108.29 ॥

దిశశ్చ ప్రదిశస్సర్వాః బభూవుస్తీమిరావృతాః ।

పాంసువర్షేణ మహతా దుర్దర్శం చ నభోఽభవత్ ॥ 108.30 ॥

కుర్వన్త్యః కలహం ఘోరం శారికాస్తద్రథం ప్రతి ।

నిపేతుశ్శతశస్త్రత దారుణం దారుణారుతాః ॥ 108.31 ॥

జఘనేభ్యస్సులింగాంశ్చ నేత్రేభ్యోఽశ్రూణి సంతతమ్ ।

ముముచుస్తస్య తురగాః తుల్యమగ్నిం చ వారి చ ॥ 108.32 ॥

ఏవంప్రకారా బహవః సముత్పాతా భయావహాః ।

రావణస్య వినాశాయ దారుణాస్సంప్రజజ్జిరే ॥ 108.33 ॥

రామస్యాపి నిమిత్తాని సౌమ్యాని చ శుభాని చ ।

బభూవుర్జయశంసీని ప్రాదుర్భూతాని సర్వశః ॥ 108.34 ॥

నిమిత్తాని చ సౌమ్యాని రాఘవస్స్వజయాయ చ ।

దృష్ట్వా పరమసంహృష్టః హతం మేనే చ రావణమ్ ॥ 108.35 ॥

తతో నిరీక్ష్యాత్మగతాని రాఘవః, రణే నిమిత్తాని నిమిత్తకోవిదః ।

జగామ హర్షం చ పరాం చ నిర్వుతిం, చకార యుద్ధే హ్యాధికం చ విక్రమమ్ ॥108.36॥

(2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే అష్టోత్తరశతతమస్సర్గః

అథ నవోత్తరశతతమస్సర్గః

తతః ప్రవృత్తం సుక్రూరం రామరావణయోస్తదా ।

సుమహద్వైరథం యుద్ధం సర్వలోకభయావహమ్ ॥ 109.1 ॥

శ్రీరామస్తుతిః -

ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం ।

లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ ॥

ఫలశ్రుతిః -

కుటుంబవృద్ధిం ధనధాన్యవృద్ధిం, స్త్రియశ్చ ముఖ్యాస్సుఖముత్తమం చ ।

శ్రుత్వా శుభం కావ్యమిదం మహార్థం, ప్రాప్నోతి సర్వాం భువి చార్థసిద్ధిమ్ ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీనాసిష్ఠ మహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిప్రకరణే ఏకోనసప్తతితమస్కర్ణః

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ -

అథ వర్షసహస్రేణ, తాం పితామహ ఆయుయౌ ।
 దారుణం హి తపస్సిద్ధ్యై, విషాగ్నిరపి శీతలః ॥ 1 ॥

మనసైవ ప్రణమ్యైనం, సా తథైవ స్థితా సతీ ।
 కో వరః క్షుచ్ఛమాయాఽలమ్, ఇతి చింతాన్వితాఽభవత్ ॥ 2 ॥

ఆస్మతం ప్రార్థయిష్యేఽహం, వరమేకమిమం విభుం ।
 అనాయసీ చాయసీ చ, స్యామహం జీవసూచికా ॥ 3 ॥

అస్యోక్త్యా ద్వివిధా సూచిః, భూత్వా లక్ష్మ్యా విశామ్యహం ।
 ప్రాణినాం సహసర్వేషాం, హృదయం సురభిర్యథా ॥ 4 ॥

యథాభిమతమేతేన, గ్రసేయం సకలం జగత్ ।
 క్రమేణ క్షుద్వినాశాయ, క్షుద్వినాశః పరం సుఖమ్ ॥ 5 ॥

ఇతి సంచింతయంతీం తామ్, ఉవాచ కమలాలయః ।
 అన్యాయ్యాస్తథా దృష్ట్వా, స్తనితాభ్రవోపమమ్ ॥ 6 ॥

బ్రహ్మోవాచ -

పుత్రి కర్కటికే, రక్షః కులశైలాభ్రమాలికే ।
 ఉత్తిష్ఠ త్వం తు తుష్టోఽస్మి, గృహాణాభిమతం వరం ॥ 7 ॥

కర్కట్యువాచ -

భగవన్ భూతభవ్యేశ, స్యామహం జీవసూచికా ।
 అనాయసీ చాయసీ చ, విధేఽర్చయసి చేద్వరం ॥ 8 ॥

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ -

ఏవమస్త్వితి తాముక్త్యా, పునరాహ పితామహః ।
 సూచికా సోపసర్గా త్వం, భవిష్యసి విషూచికా ॥ 9 ॥

సూక్ష్మయా మాయయా, సర్వలోకహింసాం కరిష్యసి ।
 దుర్భోజనా దురారంభాః, మూర్ఘా దుఃస్థితయశ్చ యే ॥ 10 ॥

దుర్దేశవాసినో దుష్టాః, తేషాం హింసాం కరిష్యసి ।
 ప్రవిశ్యాఽహృదయం ప్రాణైః, పద్మస్త్రీహాది బాధనాత్ ॥ 11 ॥

వాతలేఖాత్మికా వ్యాధిః, భవిష్యసి విషూచికా ।
 సగుణం విగుణం చైవ, జనమాసాదయిష్యసి ॥ 12 ॥

గుణాన్వితచికిత్సార్థం, మంత్రోఽయం తు మయోచ్యతే ।

బ్రహ్మోవాచ -

హిమాద్రేరుత్తరే పార్వ్యై, కర్కటి నామ రాక్షసీ ॥ 13 ॥
 విషూచికాఽభిధానా సా, నామ్నాప్యన్యాయ బాధికా ।

తస్యాః మంత్రః ।

ఓం, హ్రీం, హ్రోం, రీం, రాం, విష్ణు శక్తయే నమః (3 సార్లు)

ఓం, నమో భగవతి, విష్ణుశక్తిమేనాం.

ఓం, హర హర, నయ నయ, పచ పచ, మథ మథ,

ఉత్పాదయ ఉత్పాదయ, దూరే కురు స్వాహా.

హిమవంతం గచ్ఛ, జీవ, సః, సః, సః, చంద్రమండల గతోఽసి స్వాహా । (3 సార్లు)

ఇతి మంత్రీ మహామంత్రం, న్యస్య వామకరోదరే ।

మార్జయేదాతురాకారం, తేన హస్తేన సంయుతః ॥ 14 ॥

హిమశైలాభిముఖ్యేన, విద్రుతాం తాం విచింతయేత్ ।

కర్కటీం కర్కశాక్రందాం, మంత్రముద్గరమర్దితాం ॥ 15 ॥

ఆతురం చింతయేచ్ఛంద్రే, రసాయన హృదిస్థితం ।

అజరామరణం యుక్తం, ముక్తం సర్వాధివిభ్రవైః ॥ 16 ॥

సాధకో హి శుచిర్భుత్వా, స్వాచాంతస్సుసమాహితః ।

క్రమేణానేన సకలాం, ప్రోచ్చినత్తి విషూచికామ్ ॥ 17 ॥

ఇతి గగనగతః, త్రిలోకనాథః, గగనగసిద్ధగృహీత, సిద్ధమంత్రః ।

గతః, ఉపగతశక్రవంద్యమానః, నిజపురమ్, అక్షయమ్, ఆయమ్, ఉజ్జ్వలశ్రీః ॥ 18 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీవాసిష్ఠమహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిప్రకరణే

విషూచికామంత్రకథనం నామ ఏకోనసప్తతితమస్కర్ణః

అథ క్షమాప్రార్థనా - యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్ - కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్ - శ్రియః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

